

Trzeba przyznać, że książkę czyta się z pewną intelektualną lekkością. Jej styl i terminologia dopasowane są do możliwości Czytelnika mało obeznanego z tematyką milenarystyczną.

Ale mimo to daje ona poprawne wyobrażenie o problemach filozoficznych i teologicznych związanych z „oczekiwaniem na królestwo” w kontekście końca drugiego tysiąclecia.

O. Jan Mazur OSPPE

Prawo, kultura, uniwersytet,
praca zbiorowa, pod redakcją ks. Antoniego Dębińskiego,
Redakcja Wydawnictw KUL, Lublin 1999, stron 332

W roku 1990 Katolicki Uniwersytet Lubelski świętował jubileusz 80-lecia swojego istnienia. W to świętowanie włączyły się poszczególne wydziały Uczelni. Wśród nich także Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji. Z okazji jubileuszu Katedra Prawa Rzymskiego, kierowana przez ks. prof. dr. hab. Antoniego Dębińskiego, zorganizowała w dniach 4–5 grudnia 1988 r. dwudniowe sympozjum naukowe na temat: „Prawo w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim”. Celem sympozjum było ukazanie nauki i nauczania prawa w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w okresie od założenia Uczelni (1918) aż do 1952 roku, w którym ówczesne władze komunistyczne zlikwidowały Sekcję Prawną. W sympozjum uczestni-

czyli pracownicy naukowci KUL, Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej, PAT w Krakowie, a także grono studentów prawa z Lublina i Słowacji. Materiały z sympozjum zostały opublikowane w recenzowanej książce: *Prawo, kultura, uniwersytet*.

Pierwszą sesję rozpoczął referat wprowadzający: *Znaczenie prawa dla życia społecznego moralnego i dla rozwoju nauki w Średniowieczu* wygłoszony przez ks. Stanisława Wielgusa – rektora KUL. Referat – artykuł ukazuje, że średniowiecze to nie okres ciemnoty i zacofania, lecz czas rozkwitu nauki, wyrażający się choćby powstaniem uniwersytetów, że w szczególności to epoka prawa. Artykuł *Prawo w strukturach Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego* autor-

stwa Antoniego Dębińskiego prezentuje dzieje Wydziału Prawa i Nauk Społeczno-Ekonomicznych, w kontekście dziejów całego Uniwersytetu. Artykuł Stanisława K. Olczaka: *Działalność społeczno-polityczna nauczycieli akademickich w II Rzeczypospolitej* przedstawia szeroką panoramę uczonych, którzy czynnie uczestniczyli w tworzeniu państwowości polskiej i w organizowaniu życia społecznego w odrodzonej w 1918 r. Polsce, uwzględniając w sposób szczególny naukowców Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Martyrologię uczonych prawników KUL podczas II wojny światowej opisuje Grzegorz Górski w artykule: *Losy nauczycieli akademickich w czasie II wojny światowej*. Ich losy są odzwierciedleniem losów milionów Polaków; wielu z nich oddało życie za ojczyznę, wielu angażowało się w tajną działalność Podziemnego Państwa Polskiego. Prześladowania nauk prawnych prowadzonych w KUL nie zakończyły się wraz z upadkiem hitleryzmu. Kontynuował je rząd komunistyczny z Warszawy. Píše o tym Artur Mezglewski w artykule: *Okoliczności likwidacji przez władze komunistyczne Sekcji Prawa w 1952 r.* Wroga akcja władz komunistycznych przeciw Sekcji Prawa rozpoczęła się w 1949 roku, a zakończyła się jej likwidacją w 1952 roku. Wzruszający jest arty-

kuł Grażyny Karolewicz: *Profesorowie KUL we wspomnieniach swoich studentów*.

Kolejne artykuły, stanowiące materiały z drugiej i trzeciej sesji sympozjum, przedstawiają poszczególne dziedziny prawa wykładane w KUL i ich wykładowców:

1. Monika Wójcik: *Historia prawa w KUL w latach 1918–1939*;
2. Wojciech Witkowski: *Lubelscy historycy prawa: Leon Halban, Witold Sawicki i Józef Mazurkiewicz*;
3. Henryk Misztal: *Wkład prof. Wita Klonowieckiego (1902–1971) do nauki prawa administracyjnego*;
4. Sławomir Fundowicz: *Wkład Zbigniewa Pazdro do polskiej nauki prawa administracyjnego*;
5. Henryk Niemiec: *Obiektywna podstawa prawa w ujęciu Czesława Martyniaka*;
6. Krzysztof Motyka: *Poglądy filozoficzne Czesława Martyniaka na tle europejskim*;
7. Antoni Kość: *Wkład Jerzego Kalinowskiego do nauki filozofii prawa*;
8. Anna Przyborowska-Klimczak: *Prawo narodów*;
9. Andrzej Dziega: *Prawo kościelne na Wydziale Prawa i Nauk Społeczno-Ekonomicznych KUL w latach 1918 do 1952*;

10. Jan Świdka: *Prof. dr hab. Zdzisław Papierkowski*;
11. Małgorzata Gałązka: *Prawo Karne w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w latach 1920–1952*;
12. Dariusz Dudek: *Prawo państwowe w KUL w latach 1918–1952*;
13. Antoni Dębiński: *Prawo Rzymskie*;
14. Grzegorz Jędrejek: *Prawo prywatne w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w latach 1918–1952*;
15. Piotr Pogonowski: *Prawo procesowe (cywilne i karne) w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w latach 1918–1952*;
16. Robert Kędzióra: *Prawo Skarbowe w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w latach 1918–1952*;

Charakteryzując wszystkie przedłożenia w czasie jubileuszowego sympozjum, trwającego od 4 do 5 grudnia 1998, trudno się nie zgodzić z opinią

ks. dziekana Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji prof. dr. hab. Mariana Stasiaka, którą wygłosił w *Podsumowaniu Sesji*. Jest ona następująca: „Trzeba przyznać, iż wygłoszone tu referaty (w książce stanowią one artykuły – ks. J. D.) i wystąpienia nie dotyczą jedynie memuarystyki uniwersyteckiej, choć zapewne do niej należą, to jednak charakteryzuje je solidna baza naukowa. Przekazane nam wiadomości odsłaniają zarazem rozległą i mozolną kwerendę źródłową przeprowadzoną przez prelegentów. Co więcej, to badania pionierskie, prowadzone na mało znanych obszarach dziedzin prawa uprawianych przez naszych profesorów (...)” (s. 293);

Sympozjum zakończyło wręczenie książki pamiątkowej: *Historia et ius* Księdzu Profesorowi dr. hab. Henrykowi Karbownikowi, zasłużonemu kanoniście lubelskiemu.

Ks. Jan Dyduch